

Tjänsteutlåtande

Handläggare: Tove Berg

Utfärdat 2025-10-10

Ärendenummer FSF-2025-02275

E-post: tove.berg@forskola.goteborg.se

Förslag på revideringar - Göteborgs Stads regler för kommunal förskola och pedagogisk omsorg

Förslag till beslut

Förskolenämnden antar reviderat förslag av Göteborgs Stads regler för kommunal förskola och pedagogisk omsorg. Antagna regler gäller från och med den 1 januari 2026.

Sammanfattning

Vid en översyn av Göteborgs Stads regler för kommunal förskola och pedagogisk omsorg har förvaltningen identifierat ett antal områden som behöver justeras och förtydligas. Förslagen till revideringar består av justeringar utifrån verksamhetssystemet IST samt förtydligande av tillämpningar baserat på erfarenheter eller redan rådande tillämpningar där transparens, kommunikation och en likvärdig hantering stärks ytterligare. Förslagen ska värna en förutsägbar och rättssäker hantering. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till reviderade regler, dessa återfinns i bilagan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Föreslagna regler är framtagna för att säkerställa att förvaltningen arbetar på ett likvärdigt och rättssäkert sätt med barnets bästa i fokus.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 19 november 2025.

Bilaga

Göteborgs Stads regler för kommunal förskola och pedagogisk omsorg

Ärendet

Ärendet gäller revidering av Göteborgs Stads regler för kommunal förskola och pedagogisk omsorg.

Beskrivning av ärendet

Vid en översyn av Göteborgs Stads regler för kommunal förskola och pedagogisk omsorg har förvaltningen identifierat ett antal områden som behöver justeras och förtydligas. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till reviderade regler, dessa återfinns i bilagan. I det bilagda förslaget har nya tillägg i reglerna gulmarkerats. Omformuleringar och redaktionella ändringar som inte ändrar innehållet i reglerna i sak har inte markerats.

Nedan presenteras de justeringar och tillägg som gjorts i det reviderade förslaget. Flera förändringar beror på delar som baseras på verksamhetssystemet IST och arbetet för minskad administration. Några delar handlar om justeringar baserat på erfarenheter eller redan rådande tillämpningar, där transparens, kommunikation och likvärdig hantering stärks ytterligare. Förslagen ska värna en förutsägbar och rättssäker hantering.

2. Definitioner

Förvaltningen önskar förtydliga likt Malmö Stad att garantierbjudandet innebär garanti om plats i kommunal förskola inom Göteborg, men att det inte innebär garanti om plats vid önskad förskola.

3.1 Förskola

Genom att förtydliga att beslut om plats i förskola utifrån barnets eget behov på grund av familjens situation i övrigt sker utifrån individuell prövning, blir det mer transparent hur förvaltningen hanterar den här typen av ärenden. Uppfyller barnet kraven för avgiftsfri allmän placering kan sådan placering erbjudas, men för barn upp till tre år förtydligas den hantering som redan råder (delegationsbeslut 5.2.1).

3.2 Avgiftsfri allmän förskola

Förtydligande om vad som gäller när barn byter till avgiftsfri allmän förskola under pågående termin behövs, eftersom denna verksamhetsform följer grundskolans läsårstider och omsorgsformen inte erbjuds under lov och studiedagar. När ett barn byter till avgiftsfri allmän förskola utifrån vårdnadshavares önskemål eller får omplacering på grund av till exempel oreglerad skuld behöver placeringen utifrån likabehandling fortlöpa så rektor erhåller ersättning för barnet, även om förändringen sker under en lovperiod. Förtydligandet innebär att barn som byter till avgiftsfri allmän förskola som får ett startdatum under en lovperiod inte har rätt till omsorg under lovet, utan att platsen kan nyttjas först när lovet är slut.

3.5 Mottagande av barn från annan kommun

Tillägg som regleras i skollagen, att det är den kommun som anordnar verksamheten som beslutar om barn folkbokförda i annan kommun kan erbjudas plats. Skrivelsen förtydligar tillämpningen i en föränderlighet. När barnantalet minskar kan mottagandet av barn från andra kommuner komma att öka, varav transparensen förbättras för vårdnadshavare om det tydligare framgår vilken kommun som har beslutanderätten (delegationsbeslut 5.2.5).

4. Ansökan – förtydligande gällande E-tjänsten

En omvärldsbevakning visar att de flesta kommuner verkar ha att man kan ändra sin ansökan tills platserbjudande skickas ut. I Göteborg har vi en mer generös tillämpning

som ger vårdnadshavarna rätt att ändra i sin ansökan fram till att plats erbjudits på önskat val. Förvaltningen avser att fortsätta med denna hantering, även om den innebär manuell hantering. För att minska den manuella hanteringen har förvaltningen öppnat upp E-tjänsten för vårdnadshavare, så de själva kan göra ändringar i sin ansökan. Tyvärr går det inte att anpassa den här funktionen i IST till Göteborgs regler fullt ut, vilket innebär att förtydligande krävs om när och hur E-tjänsten kan användas för att ändra i ansökan. Det finns information om detta även i E-tjänsten, men förvaltningen bedömer att det är av värde att samma budskap framgår i regeltillämpningarna.

Innan E-tjänsten användes inkom i snitt 200 ärenden per månad som gällde förändringar i befintliga ansökningar. Funktionen har nu varit i drift i tre månader (utan någon riktad kommunikationsinsats) och i snitt har det inkommit knappt 60 ärenden i månaden, så funktionaliteten stödjer förvaltningen i arbetet med minskad administration, även om verksamhetssystemet inte klarar av våra regler fullt ut, varav ett förtydligande krävs för en tydlig kommunikation.

4. Ansökan – förtydligande av ansökan under lovperiod

År 2024 förtydligades att nyplaceringar inte sker under vecka 25–32. Tillägget gjordes utifrån att vårdnadshavare som inte haft ett faktiskt behov av barnomsorg innan eller under sommaruppehållet, önskade ett tidigt placeringsdatum. Inskolningarna påbörjas först i augusti, efter sommaruppehållet, vilket vårdnadshavare utnyttjade.

Tillägget som gjordes 2024 baserades på omvärldsbevakning, då Göteborg inte haft detta reglerat tidigare. Utifrån de erfarenheterna förvaltningen samlat på sig bedöms ytterligare justering krävas kring detta avsnitt. Systemstöd för att hantera detta på ett bra sätt saknas. Det har krävts manuellt arbete och kommunikation till vårdnadshavare för att få alla delar att fungera så bra som möjligt. Förslaget till justering är att helt ta bort avsnittet om att vårdnadshavare som är i behov av plats under vecka 25–31 måste ange ett startdatum innan vecka 25 i sin ansökan. Förvaltningen har för avsikt att arbeta helt utifrån 8 kap. 14 § skollagen, vilket innebär att de vårdnadshavare som ansöker om plats till exempel vecka 25–32 kommer få sitt garantierbjudande med start i mitten av juni. Utifrån skollagen är förvaltningen skyldig att erbjuda plats inom garantitiden, vilket innebär att plats kan erbjudas tidigare men aldrig senare än garantidatumet. Det innebär att de barn som önskar plats under sommaren genomför sin introduktion innan sommarlovet, så förvaltningen lever upp till skollagens krav på ett korrekt sätt. Förvaltningen har i detta också beaktat vårdnadshavares möjlighet att återgå till sitt arbete lite tidigare än planerat. Enligt föräldraledighetslagen (1995:584) ska den som vill återgå till arbetet tidigare än planerat meddela sin arbetsgivare så snart som möjligt. Arbetsgivaren kan då skjuta upp återgången i högst en månad från det att beskedet lämnats (15 §). Eftersom förvaltningen arbetar för att skicka ut platserbjudanden minst två månader innan start bedöms hanteringen fungera för alla parter i de fall där vårdnadshavare behöver få plats innan lovperioderna.

För att informera vårdnadshavare om denna förändring planerar förvaltningen att uppdatera notisen som går ut till vårdnadshavare när ansökan godkänts, så de får information tidigt för att eventuellt ändra sin ansökan om det är så att de inte har behov av platsen innan en lovperiod.

Förvaltningens bedömning är att denna hantering kommer värna likvärdigheten och bidra till att fler vårdnadshavare ansöker om plats utifrån sitt faktiska behov och inte gör

”strategiska” ansökningar. Förmodligen kommer de flesta vilja börja i augusti och inte innan sommarlovet. Eftersom nyplaceringar inte får börja med ledighet och många är lediga i augusti kan spridningen för när barn önskar börja i augusti också bli mer korrekt om det faktiska behovet är det som styr.

4.1 Urval under läsåret

Att placeringar sker löpande under året och vilken plats som erbjuds beror på tillgängliga platser vid den aktuella tidpunkten utifrån gällande urval är ingen ny del, utan en faktor som redan är med i placeringsarbetet. Förvaltningen avser att förtydliga denna del utifrån ett pågående digitaliseringsarbete där placeringsprocessen ska kunna bli mer digitaliserad, varav förtydligandet gäller idag men också kan stödja förvaltningens arbete i framtid.

Förtydligande om rådande tillämpning för turordningen gällande omsorg på obekvämt arbetstid föreslås. Systemmässigt är hanteringen lik den som sker vid sverigefinsk förskola, varav förvaltningen bedömer det lämpligt att skrivelsen blir på liknande sätt och ställe även vid den här typen av omsorgsform. I dagsläget finns endast ett eget stycke om omsorg på obekvämt arbetstid, punkt 4.5. varav förtydligande krävs för tydlig och transparent hantering.

4.2 Urval inför höstterminens start

Även här förtydligas att placeringarna är beroende av tillgängliga platser vid aktuell tidpunkt samt att det inför höstterminen görs både nyplaceringar och omplaceringar. Detta är inga nya delar, utan förtydligande av sådant som redan tillämpas.

Även i punktlistan för turordningsreglerna inför höstterminens start kommer tillägget gällande omsorg på obekvämt arbetstid tydliggöras.

Förvaltningens förslag handlar också om att flytta ner urvalet *erbjudande av förskola enligt 8 kap. 14a § skollagen* från punkt fyra till punkt fem, så *barn som har förlorat sin förskoleplats* turordnas före. Förslaget till förändringen syftar till att trygga vårdnadshavare vid organisationsförändringar. Där denna målgrupp av barn bedöms vara fler än de som berörs av det särskilda platserbjudandet enligt 8 kap. 14a § skollagen.

4.3 Omplacering

Genom att förtydliga att beslut om omplacering utifrån särskilda skäl kan ske utifrån individuell prövning, blir det mer transparant hur förvaltningen hanterar den här typen av ärenden (delegationsbeslut 5.2.6).

Det önskvärda vid byte mellan kommunal och fristående verksamheter inom Göteborg är att vårdnadshavare själv gör uppsägning av pågående plats i god tid, enligt beslutad uppsägningstid. Tyvärr sker inte detta som önskat och förslag på justering ska förtydliga förvaltningens rådande tillämpning. Just nu finns det information om när platsens avslutas men det saknas transparens kring den ekonomiska hanteringen kopplat till föräldraavgiften, vilket förslaget har för avsikt att tydliggöra.

4.4 Barn folkbokförda i annan kommun

Ett förtydligande om rådande tillämpning, om att framtida adress vid flytt anges i ansökan. Det underlättar förvaltningens interna arbete samt blir tydligare för vårdnadshavarna att de redan vid ansökan kan uppge sin framtida adress i Göteborg.

4.5 Omsorg på obekväm arbetstid

Genom att förtydliga att förvaltningen erbjuder omsorg i hemmet på obekväm arbetstid utifrån fastställda kriterier blir det mer transparant att förvaltningen kan erbjuda den här typen av omsorg (delegationsbeslut 5.2.4).

4.6 Obetalda avgifter

Förvaltningen har driftsatt verksamhetssystemets IST:s skuldfunktion, utifrån denna funktionalitet önskas ett förtydligande. Eftersom skuld i hushållet kan vara en känslig fråga har förvaltningen för avsikt att vara transparanta gällande hur den här typen av ärenden hanteras. Det är alltså ingen förändring i sak, utan endast ett förtydligande om vad som gäller och hur hanteringen sker.

5.1 Platserbudande

Förvaltningen önskar förtydliga likt Malmö Stad att erbjudande om förskoleplats inte kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

6. Vistelsetider

Genom att förtydliga att barn som har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt kan ansökan om utökad vistelsetid synliggör förvaltningen de möjligheter som finns för vårdnadshavare (delegationsbeslut 5.2.2).

6.4 Obekväm arbetstid

I reglerna har det endast under omsorg på obekväm arbetstid (6.4) varit en kort mening om att vårdnadshavare som arbetat natt har rätt till omsorg dagen efter för återhämtning. Eftersom det kan finnas sammanboenden vårdnadshavare där endast en jobbar natt och där barnet inte har behov av förskola med omsorg på obekväm arbetstid, önskar förvaltningen förtydliga rubriksättningen samt tydliggöra att vårdnadshavare kan behöva omsorg både före och efter ett nattpasset för att få sin dygnsvila.

10.1 Uppsägningstid

Vad som händer vid växelvisboenden om ena vårdnadshavaren säger upp förskoleplatsen är ett förtydligande utifrån rådande tillämpning. Verksamhetssystemet IST fungerar på detta sätt och har gjort sedan införandet. Att förtydliga hanteringen synliggör hela hanteringen för vårdnadshavare.

10.2 Uppsägning inför omplacering i augusti

Vid förra regelrevideringen framkom att flertalet vårdnadshavare vars barn fick omplacering till augusti gjorde uppsägningar vid pågående förskola/pedagogisk omsorg innan sommaren. Detta bidrog till att barnet var oplacerat under juli månad och att vårdnadshavare därmed inte betalade någon förskoleavgift. Detta bidrog till en olikvärdighet, då övriga familjer som har en pågående placering betalar avgift för 12 månader per kalenderår. Detta förfarande skapade också ekonomiska svårigheter för enheterna eftersom förskolan inte fick någon barnpeng för barnet under sommaren när platsen sagts upp. Utifrån en omvärldsbevakning lades följande mening till: *Om tiden mellan två placeringar understiger 90 dagar kommer vårdnadshavare att debiterades för den lediga perioden.*

Förvaltningen har arbetat med rådande regeltillämpning vid ett omplaceringstillfälle. Utifrån erfarenheterna från detta tillfälle bedöms behov av justering, utifrån Göteborgs Stads behov och inte rådande omvärldsbevakning som var vägledande vid implementeringen. Det saknas systemstöd för uppsägningstid som överstiger 30 dagar.

För att minska det manuella arbetet men ändå komma åt problematiken kring juli månad för likvärdig fakturering och för att verksamheterna ska erhålla barnpengen, är förslaget att ändra antalet dagar från 90 till 60. Förändringen från 90 till 60 dagar bedöms som positiv för vårdnadshavare samtidigt som förvaltningens interna behov av juli månad fortfarande beaktas i hanteringen.

Förvaltningen avser också öka transparensen kring varför hanteringen sker samt förtydliga den ekonomiska hanteringen om hur avgiften tas ut om det sker retroaktivt samt förklara att uppsägningar den här perioden kan komma att avslås.

11.1 Förskoleavgift

Förvaltningen önskar förtydliga rådande tillämpning för vårdnadshavare, att de behöver ange siffran noll om de saknar skattepliktig inkomst. Fyller de inte i något för att de inte har någon inkomst sker debiteringen i stället enligt maxtaxan.

När vårdnadshavare ansöker om plats anger de vem av vårdnadshavarna som ska vara räkningsmottagare. Förvaltningen önskar förtydliga att räkningsmottagare vid gemensam plats bara kan vara ena vårdnadshavaren, men att båda vårdnadshavarna har solidariskt betalningsansvar för platsen.

11.3 Avgiftskontroll mot Skatteverket

Utifrån de årliga avgiftskontrollerna mot Skatteverket har det inkommit frågor om vad som gäller när vårdnadshavare har separerat. Rådande tillämpning kan förtydligas i regelverket för att stödja den part som fått fakturan vid kontakt med den andra vårdnadshavaren.

12.1 Flytt till kommun inom Göteborgsregionen samt 12.2 Flytt till kommun utanför Göteborgsregionen

Utifrån det minskade barnunderlaget har förvaltningen större möjligheter att låta barn som flyttar utanför Göteborg behålla sin plats. Det kan vara familjer som flyttar till kranskommuner, men där vårdnadshavarna till exempel arbetar i Göteborg. För att kunna efterleva reglerna på ett bra sätt behöver regeltillämpningen i detta avsnitt luckras upp lite grann, så det både finns möjlighet att neka plats utifrån reglerna vid behov, men också att det finns möjlighet att erbjuda plats mer generöst om så bedöms möjligt. Det är alltid platstillgången för barn folkbokförda i Göteborg som är avgörande om barn från andra kommuner ska kunna gå kvar tillsvidare eller inte vid flytt från kommunen (delegationsbeslut 5.2.5).

Förvaltningens bedömning

Behovet av att revidera och förtydliga Göteborgs Stads regler för kommunal förskola och pedagogisk omsorg baseras på omvärldsbevakning, egna erfarenheter och förvaltningens ständiga arbete med att förbättra, förenkla och förtydliga. Där förslagen ska värna en förutsägbar och rättssäker hantering.

Johan Olofsson

Förvaltningsdirektör

Malin Welin

Avdelningschef Styrning och ledning

